Grunnregler for avl og oppdrett av hund

Kapittel 1 – Formål og virkeområde

§ 1 Formål

Formålet med dette regelverket er å sikre at avl og oppdrett av hund skjer i samsvar med god dyrevelferd, Norsk Kennel Klubs avlsstrategi og gjeldende lovverk, herunder dyrevelferdsloven §3 og §25 og kommende forskrift om velferd for hunder i forbindelse med avl. Regelverket skal:
a) Fremme avl av funksjonelt friske hunder.
b) Beskytte avlsdyr mot helseskader og rovdrift.
c) Gi oppdrettere tydelig rammerfor etisk og forsvarlig avl.

§ 2 Virkeområde

Regelverket gjelder for alle som søker om å registrere kull i Norsk Kennel Klubs registere.

Kapittel 2 – Definisjoner

- **Funksjonelt frisk**: Hund som er fri for sykdom eller defekter som medfører redusert livskvalitet eller økt risiko for alvorlig sykdom hos avkom. En hund som holdes klinisk symptomfri ved medisinering anses ikke som funksjonelt frisk.
- **Avlsdyr**: Hund eller genetisk materiale (sæd) som benyttes i avl. Når sæd benyttes, vurderes avlsdyrets helsestatus på tidspunktet for uttak og basert på tilgjengelig dokumentasjon.
- **Kull:** Resultatet av en gjennomført drektighet, uavhengig av om valpene er levende eller dødfødte.
- **Registreringsforbud**: Forbud mot å registrere kull i NKKs hovedregister (NO) eller sideregister (ANO) i en bestemt periode.
- **Innavlsøkning**: Økning i innavlskoeffisient beregnet på grunnlag av fem (5) generasjoners stamtavle.
- **Avlssperre**: Avlssperre er permanent forbud mot å benytte hunden i avl. Avlssperre vil komme frem på hundens stamtavle.
- **Alvorlig sykdom**: Alvorlig sykdom er sykdommer som medfører vesentlig redusert livskvalitet, kronisk smerte eller betydelig funksjonsnedsettelse
- **Fødselsudyktig**: Tispe som på bakgrunn av dokumenterte, vedvarende eller gjentakende forhold ikke er i stand til å føde naturlig, og hvor veterinær vurderer at naturlig fødsel medfører uakseptabel risiko for tispen eller valpenes velferd.

  Keisersnitt som følge av akutte hendelser, enkeltstående komplikasjoner eller forhold som ikke vurderes som gjentakende eller arvelige, medfører ikke i seg selv at tispen anses fødselsudyktig.

- **Tvangsparing:** Enhver paring der tispen ikke gis reell mulighet til å avvise paringen.

Kapittel 3 – Hovedprinsipper og forbud

§ 3 Helse på avlsdyr og avkom (Kategori A)

(1) Det er forbudt å benytte avlsdyr som ikke er funksjonelt friske.

UTKAST

(2) Avl som medfører risiko for alvorlig sykdom hos avkom anses som grovt brudd.
(3) Følgende forbud gjelder:
a) **Innavlsøkning**: Avlskombinasjoner mellom helsøsken, halvsøsken, far/datter, mor/sønn, besteforelder/barnebarn eller tilsvarende tette kombinasjoner. Kombinasjoner som gir innavlsøkning ≥ 12,5 % er forbudt.

b) **Tilstander som medfører avlsforbud**:

- Hofteleddsdysplasi (HD) grad E
- Albuleddsdysplasi (AD) grad 3
- Patellaluksasjon grad 3
- Brachycephalic obstructive airway syndrome (BOAS) grad II eller III
- Øyediagnoser i henhold til vedlagt tabell fastsatt av NKK etter anbefaling fra NSVO/ECVO[1]
- Sterk grad av forkalkede intervertebralskiver
- DNA-resultat: Avl mellom to hunder som begge er affiserte eller bærere av samme autosomalt recessive sykdom er ikke tillatt
- Avl mellom to hunder hvor kombinasjonen kan gi dobbelt merle-effekt eller tilsvarende alvorlige konsekvenser for avkom, herunder kombinasjoner av merle, cryptic merle, atypisk merle, droplet eller harlekin
- Hund som er kirurgisk operert for å korrigere eller forebygge arvelige og belastende egenskaper (*Her kan vi komme med en ikke-uttømmende liste, som vedlegg)*
- Hund uten godkjent veterinærattest datert før paring/inseminering (gjelder begge avlsdyr). Avlsdyret må være minst 12 måneder ved tidspunkt for veterinærattest.
- Syringomyeli grad 2
- Myxomatous Mitral Valve Disease (MMVD)

UTKAST

§ 4 Hensynet til avlsdyret selv (Kategori B)
Oppdretter skal følge god kynologisk skikk:

1. Tispe skal være minst 18 måneder ved paring/inseminering.
2. Det skal gå minst 12 måneder mellom kull på samme tispe. (Beregnes fra parings/insemineringsdato til parings/insemineringsdato)
3. En tispe kan maksimalt ha fire kull i løpet av livet.
4. En tispe skal ikke pares/insemineres etter fylte 9 år.
5. En tispe skal ikke pares/ insemineres etter fylte 8 år uten at det foreligger godkjent veterinærattest (attest maksimalt en måned gammel).
6. En tispe kan maksimalt ha ett kull etter fylte 8 år.
7. En tispe skal ikke pares/insemineres etter fylte 6 år, dersom den ikke har hatt tidligere kull.
8. Tispe med to keisersnitt skal ikke pares/insemineres igjen.
9. Tispe som er dokumentert fødselsudyktig skal utelukkes fra videre avl.
10. Oppdretter skal så langt som mulig unngå tjuvparing. Oppdretter plikter å ha rimelige og dokumenterbare tiltak.
11. Tvangsparing er ikke tillatt. Paring skal foregå på en måte som ivaretar hundenes velferd.

[1] Norsk Selskap for Veterinær Oftalmologi/European College of Veterinary Ophthalmologists

Kapittel 4 – Konsekvenser ved brudd

§ 5 Kategorisering av brudd

- **Kategori A**: Brudd som medfører risiko for avkom.
- **Kategori B**: Brudd som medfører risiko for avlsdyret.

§ 6 Reaksjonsformer

- Ved mindre alvorlige brudd gis advarsel til oppdretter.
- Ved kategori B-brudd:
    - Første brudd: Advarsel
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 2 år.
- Ved kategori A-brudd:
    - Første brudd: Avlssperre på avkom og registreringsforbud for oppdretter i 1 år.
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 5 år.
- Brudd på §3a):
    - Første brudd: Advarsel
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 2 år.

I saker av særlig alvorlig karakter blir saken oversendt til Mattilsynet, og oppdretteren ilegges registreringsforbud.

§ 7 Oppheving av avlssperre i særlige tilfeller

Avlssperre ilagt avkom som følge av forbudte kombinasjoner knyttet til autosomalt recessive sykdommer kan oppheves dersom avkom DNA-testes og dokumenteres fri for aktuell sykdom

§ 8 – Dispensasjon

Det er ikke anledning til å søke dispensasjon fra grunnreglene.
Grunnreglene gjelder uten unntak, og det kan ikke innvilges dispensasjon verken for planlagt avl, gjennomførte kombinasjoner eller forhold som omfattes av dette regelverket.

Vedlegg:
Tabell NSVO/ECVO
Liste over lidelser hvor kirurgi er å anse som forbud mot avl. Må utarbeides

UTKAST

Veileder

Grunnregler for avl og oppdrett – slik gjør du riktige valg

Formålet:

- Sikre friske hunder og god dyrevelferd.
- Beskytte tisper og hannhunder mot rovdrift.

Hovedprinsipper:

1. **Helse på avlsdyr og valper (Kategori A)**
    - Bruk kun funksjonelt friske hunder med godkjent veterinærattest.
    - Unngå innavl: Ikke par helsøsken, halvsøsken, foreldre/barn eller besteforeldre/barnebarn.
    - Ikke pare hunder med alvorlige diagnoser (HD E, AD 3, BOAS II/III, alvorlige øyediagnoser).
    - Ikke pare to merle-hunder.
    - **Eksempel:** En hund med HD grad E skal aldri brukes i avl.
2. **Hensynet til avlsdyret (Kategori B)**
    - Tispe må være minst 18 måneder ved paring.
    - Minst 12 måneder mellom kull.
    - Maksimalt 4 kull totalt.
    - Tispen skal som hovedregel være yngre enn 8 år ved paring/ inseminering.
    - **Eksempel:** En tispe som har hatt to keisersnitt skal ikke pares igjen.

UTKAST

Konsekvenser:

Konsekvensene registreres på hund/ oppdretter av sekretariatet. Det foreligger ingen adgang til å anke disse konsekvenser av brudd på regelverkene. I de aller mest alvorlige sakene, de sakene hvor NKK anser det som alvorlige brudd på Dyrevelferdsloven, oversendes saken til Mattilsynet. I slike tilfeller ilegges oppdretter registreringsforbud uten tidsangivelse.

- Ved mindre alvorlige brudd gis advarsel til oppdretter.
- Ved kategori B- brudd:
    - Første brudd: Advarsel
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 2 år.
- Ved kategori A- brudd:
    - Første brudd: Avlssperre på avkom og registreringsforbud for oppdretter i 1 år.
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 5 år.
- Brudd på §3a):
    - Første brudd: Advarsel
    - Gjentakelse: Registreringsforbud for oppdretter i inntil 2 år.

Dispensasjoner:

Det er ikke anledning til å søke dispensasjon fra grunnreglene, verken for planlagt avl, gjennomførte kombinasjoner eller forhold som omfattes av dette regelverket.

Prinsipp – Typiske brudd – Konsekvensnivå

Prinsipp	Typisk brudd	Konsekvens
Helse på avlsdyr og avkom	Innavlsøkning ≥ 12,5 %	Advarsel (gjentakelse: registreringsforbud inntil 2 år)
	HD grad E, AD grad 3, BOAS II/III, PL3	Avlssperre på avkom + registreringsforbud 1 år (gjentakelse: registreringsforbud inntil 5 år)
	Paring mellom to merle-hunder	Avlssperre på avkom + registreringsforbud 1 år (gjentakelse: registreringsforbud inntil 5 år)
Hensynet til avlsdyret selv	Tispe pares for tett eller for ung/gammel	Advarsel første gang (tyvparing) registreringsforbud i inntil 2 år ved gjentagelse
	Mer enn 4 kull, keisersnitt x2	Registreringsforbud inntil 2 år
Mindre alvorlige brudd	Mangelfull dokumentasjon	Advarsel (gjentagelse: registreringsforbud inntil 2 år)
Alvorlige saker	Alvorlig brudd på dyrevelferd	NKK melder sak til Mattilsynet, oppdretter gis registreringsforbud.

UTKAST